

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 32/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till vissa ändringar av skogsbeskattningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 28 november 2008 en proposition med förslag till vissa ändringar av skogsbeskattningen (RP 206/2008 rd) till finansutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- LM 9/2007 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterades 18.4.2007)
- LM 45/2007 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterades 27.9.2007)
- LM 72/2007 rd — Raimo Vistbacka /saf m.fl.: Lag om ändring av 63 § i inkomstskattelagen (remitterades 11.10.2007)
- LM 126/2007 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterades 12.12.2007)
- LM 14/2008 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av inkomstskattelagen (remitterades 17.4.2008)

- LM 34/2008 rd — Bjarne Kallis /kd m.fl.: Lag om ändring av 43 § i inkomstskattelagen (remitterades 28.5.2008)
- LM 41/2008 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av 43 § i inkomstskattelagen (remitterades 11.6.2008)
- LM 80/2008 rd — Lauri Oinonen /cent: Lag om ändring av 43 § i inkomstskattelagen (remitterades 1.10.2008)
- AM 12/2008 rd — Lauri Oinonen /cent: Sänkt skatt vid försäljning av skog (remitterades 22.4.2008)
- AM 50/2008 rd — Outi Mäkelä /saml m.fl.: Dubbelbeskattningen av skogsfonderna (remitterades 5.11.2008)
- AM 51/2008 rd — Pekka Vilkuna /cent: Slopad kapitalskatt på rotprisinkomsterna från energivirke (remitterades 5.11.2008)

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har jord- och skogsbruksutskottet lämnat utlåtande (JsUU 27/2008 rd), som återges efter betänkandet.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- överinspektör Minna Upola, finansministeriet
- överinspektör Niina Riissanen, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Kari Pilhjerta, Skattestyrelsen
- vice verkställande direktör Simo Jaakkola, Koneyrittäjien liitto
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- regiondirektör Esko Laitinen, Metsänomistajien liitto Etelä-Suomi
- skogsexpert Jouni Väkevä, Skogsindustri rf
- ombudsman Tage Fredriksson, Träenergi rf

- skatteexpert Satu Grekin, Företagarna i Finland rf
- jurist Helena Ålgars, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund r.f.

Skriftligt utlåtande har lämnats av

- Finlands näringsliv
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands Kommunförbund
- finansministeriet.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

I inkomstskattelagen och lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst föreslås ändringar som gäller temporära skattefriheter inom skogsbeskattningen. Dessutom föreslås ändringar i bestämmelserna om skogsavdrag i inkomstskattelagen och följdändringar i lagen om beskattning av näringsverksamhet och inkomstskattelagen för gårdsbruk på grund av de ändrade bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Inkomstskattelagen föreslås bli ändrad temporärt så att beskattningen av inkomst av virkesförsäljning lindras för fysiska personer, dödsbon, beskattningssammanslutningar och samfällda skogar. Partiell skattefrihet ska gälla för virkesköp som har ingåtts under tiden den 1 april 2008—31 december 2010. Av inkomsten av virkesförsäljning, som baserar sig på ett köp som ingåtts under tiden den 1 april 2008—31 december 2009, är den skattepliktiga kapitalinkomsten 50 procent av det pris som erhålls under tiden den 1 april 2008—31 december 2010. Av den del av priset som erhålls under tiden den 1 januari—31 december 2011 ska 75 procent vara skattepliktig kapitalinkomst. Av inkomsten av virkesförsäljning som baserar sig på köp som har ingåtts under tiden den 1 januari—31 december 2010 och som har erhållits före utgången av 2011 ska 75 procent utgöra skattepliktig kapitalinkomst.

Vidare ska inkomstskattelagen kompletteras med en temporär bestämmelse om att de inkomster som fysiska personer, dödsbon, beskattningssammanslutningar och samfällda skogar erhåller vid försäljning av förstagallringsvirke ska vara skattefri inkomst. Inkomsten av försäljning av förstagallringsvirke ska vara skattefri vid köp som har ingåtts under tiden den 1 april—1 augusti 2008 och där den avtalsenliga inkomsten av virkesförsäljning har erhållits senast den 31 december 2009.

Tillämpningsområdet för skogsavdrag föreslås bli utvidgat och avdragsbeloppet höjt. Skogsägare ska kunna göra skogsavdraget på skattepliktig kapitalinkomst av skogsbruk från en fastighet som skogsägaren har förvärvat mot vederlag den 1 januari 1993 eller därefter. Avdraget ska uppgå till högst 60 procent av kapitalinkomsten av skogsbruk under ett år och högst 60 procent av det sammanräknande beloppet av anskaffningsutgifterna för de skogar som berättigar till skogsavdraget. Dessutom ska det föreskrivas hur det utnyttjade skogsavdraget ska beaktas i samband med överlåtelse av skogsfastigheter och hur skogsavdraget ska behandlas vid överföring av en skogsfastighet till en annan förvärvskälla.

Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämp-

ningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse ska tillämpas på den partiella skattefriheten för inkomst av virkesförsäljning, på skattefriheten för inkomst av försäljning av förstagallringsvirke och på skogsavdraget.

De föreslagna ändringarna ska också tillämpas vid beskattning av begränsat skattskyldiga.

De temporära lagändringarna ska tillämpas retroaktivt från och med den 1 april 2008. Bestämmelserna om skogsavdrag tillämpas första gången vid beskattningen för 2008.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2009 och avses bli behandlad i samband med den.

Motioner

LM 9/2007 rd. I lagmotionen föreslås en ny 43 a § i inkomstskattelagen. Den går ut på att skattskyldiga som i beskattningen för 1993 har valt att få skatten på sin nettoinkomst av skogsbruk fastställd enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk har, för att undvika dubbel inkomstbeskattning av samma skatteobjekt, rätt att få skatten på inkomsten av sin virkesförsäljning lindrad med 90 procent 2006—2015, 2046—2055, om skogen före 2006 har beskattats enligt kapitalinkomsten av skogsbruk är motsvarande skatteavdrag 70 % 2006—2015, 50 % 2016—2025, 30 % 2026—2035 och 10 % 2036—2045.

LM 45/2007 rd. I lagmotionen föreslås en ny 43 a § i inkomstskattelagen. Den innebär att skattskyldiga som i sin beskattning för 1993 har valt att få skatten på sin nettoinkomst av skogsbruk fastställd enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk har rätt att få skatten på inkomsten av sin virkesförsäljning lindrad med 70 % vid leverans- eller kontantförsäljning av virket.

LM 72/2007 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 63 § 3 mom. i inkomstskattelagen att värdet av leveransarbete ska utgöra skattepliktig inkomst endast till den del som den virkesmängd som de ovan nämnda personerna har upp-

arbetat eller transporterat sammanlagt överstiger 150 kubikmeter.

LM 126/2007 rd. I lagmotionen föreslås en ny 43 a §. Den går ut på att skattskyldiga som i beskattningen för 1993 har valt att få skatten på sin nettoinkomst av skogsbruk fastställd enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk har, för att undvika dubbel inkomstbeskattning av samma skatteobjekt, rätt att få skatten på inkomsten av sin virkesförsäljning lindrad med 80 % för stockar och 50 % för massaved. Om det virke som tagits ut för försäljning härstammar från skog som 2005 inkomstbeskattats för virkesförsäljning, lindras skatten med 50 % för stockar och 30 % för massaved. Detta gäller för skatteåren 2008—2012.

LM 14/2008 rd. I lagmotionen föreslås en ny 43 a § i inkomstskattelagen. Enligt den nya paragrafen ska skattskyldiga som i beskattningen för 1993 har valt att få skatten på sin nettoinkomst av skogsbruk fastställd enligt inkomstskattelagen för gårdsbruk ha rätt, för att undvika dubbel inkomstbeskattning av samma skatteobjekt, att få skatten på inkomsten av sin virkesförsäljning lindrad så att den är 12 %. Om det virke som tagits ut för försäljning härstammar från skog som 2005 beskattats för inkomst av virkesförsäljning, ska skatten vara 20 % för stockar.

LM 34/2008 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 43 § i inkomstskattelagen att också inkomster av virkesförsäljning beskattas på samma sätt som börsbolagens utdelning.

LM 41/2008 rd. I lagmotionen föreslås en sådan ändring i 43 § 1 mom. i inkomstskattelagen att 50 % av kapitalinkomsten av skogsbruk ska vara skattepliktig inkomst och 50 % skattefri inkomst.

LM 80/2008 rd. I lagmotionen föreslås ett nytt 4 mom. i 43 § i inkomstskattelagen om att skattesatsen för inkomst av virkesförsäljning ska vara 14 %. Vid kontant- eller leveransförsäljning ska skattesatsen vara 7 %.

AM 12/2008 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att trygga virkesförsörjningen genom att sänka skattesatsen på inkomst av virkesförsäljning med i snitt 16 % och att skattesatsen för dem som under övergångsperioden har arealbeskattats ska vara 12 % och 20 % för alla andra.

AM 50/2008 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att avskaffa den företagsbaserade dubbelbeskattningen av skogsfonderna.

AM 51/2008 rd. I åtgärdsmotionen föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att helt befria rotprisinkomsten av energived från skatt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker propositionen med ändringar.

Regeringen föreslår en rad riktade och partiella temporära skattelättnader som ska förbättra virkestillförseln och tillgodose skogsindustrins råvarubehov. Förslagen gäller temporär och partiell skattefrihet för inkomsten av virkesförsäljning, temporär skattefrihet för inkomsten av försäljning av förstagallringsvirke och en utvidgning av det högsta skogsavdraget och grunden för hur det fastställs.

Skattefriheten för inkomsten av försäljning av förstagallringsvirke är också avsedd att främja god skogsvård. Med det utvidgade skogsavdraget vill man också uppmuntra skogsägarna att utöka sin skogsareal. Tanken är att skapa större skogslägenheter och koncentrera ägandet till dem som bedriver ett aktivt skogsbruk.

Meningen är att de temporära lagändringarna ska tillämpas retroaktivt från och med den 1 april 2008. Den nya bestämmelsen om skogsavdrag ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2008.

De föreslagna åtgärderna anses utgöra en förmån som i princip uppfyller kännetecknen för statligt stöd. Kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse, den s.k. de minimis-förordningen, ska tillämpas på förmånerna. För att stöd ska vara tillåtet får summan av alla de stöd som stödtagaren får utifrån de minimis-förordningen inte överstiga 200 000 euro under skatteåret och de två föregående skatteåren. På grund av specialbestämmel-

serna om primärproducenter inom jordbruket är gränsen 192 500 euro för dem som bedriver jordbruk.

I propositionens motivering konstateras det dessutom att om gränsen för det högsta beloppet överskrids, kan förordningen inte tillämpas ens på den del som inte överstiger detta belopp.

Jord- och skogsbruksutskottets utlåtande

Utskottet gör den generella iakttagelsen att de föreslagna skattelättnaderna och det utvidgade skogsavdraget stöder regeringens mål att få mer inhemskt virke ut på marknaden och utöka lägenhetsarealen. Det är viktigt för ett lönsamt och konkurrenskraftigt skogsbruk. Det är också angeläget att principerna för skogsbeskattningen är förenliga med principerna för att främja förnybar energi.

Men utskottet tar upp flera enskilda ändringar som föreslås i inkomstskattelagen (lag 1) och som det ser som problem, som:

- att de bara delvis avdragsgilla utgifterna som gäller skattefria inkomster lämnar rum för tolkningar (43 b § 3 mom.),
- hur avdrag som gäller den skattefria inkomsten och som gjorts vid beskattningen för tidigare år ska intäktsföras (43 b § 2 mom.),
- att skogsavdraget och stödet enligt lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk (544/2007, Kemera-stödet) ska omfattas av kommissionens de minimis-förordning (43 c §),
- att det är svårt att fastställa köpetidpunkten om inget särskilt köpebrev upprättas,

- att skogsavdrag ska läggas till överlåtelsevinsten (46 § 8 mom.),
- att utgifterna för förhandsröjning är partiellt icke-avdragsgilla (43 b § 3 mom.).

Utskottet har krävt att man ser över propositionen på de här punkterna eller att man avstår från att göra de föreslagna ändringarna.

Således ska till exempel de utgifter som omfattas av begränsat avdrag specificeras och i dem ska bara de utgifter för avverkning och drivning räknas in som har ett direkt samband med virkesförsäljning. Likaså ska man avstå från att intäktsföra avdragna utgifter retroaktivt, eftersom en retroaktiv intäktsföring är statsekonomiskt betydelselös och inte skulle stödja målet att främja virkeshandeln.

Om det enligt dagens affärspraxis inte upprättas något särskilt köpebrev över virkesköpet, anser utskottet att överlåtelsehandlingen eller slutmätningssintyget bör betraktas som ersättande handlingar. Dessutom bör förhandsröjning ses som jämförbar med andra skogsvårdsåtgärder, och kostnaderna bör inte räknas till utgifter för förvärvande av försäljningsinkomster.

Vidare tar utskottet upp en rad negativa påföljder av regeringens sätt att tolka de minimis-förordningen i propositionen. Det gäller framför allt när stödbeloppet överstiger 200 000 euro under tre skatteår. Om förordningen inte är tillämplig ens på den del av stödet som inte skjuter över gränsen för det högsta beloppet, kan en del stora aktörer och leverantörer av energived bli utan Kemera-stöd. Så kan det också gå för jordbruksföretagare som har fått allmänt de minimis-baserat stöd (startstöd för företagsverksamhet, investeringsstöd för företag och stöd för utveckling av företag eller företagsgrupper).

Men gemenskapens bestämmelser om de minimis-stöd kan också tolkas på ett annat sätt. Det har framhållits för utskottet att endast det högsta beloppet 200 000 euro är väsentligt med tanke på utbetalningen av stöd, och att stöd inte kan vägras till den del det håller sig under detta belopp. De nationella bestämmelserna om gemenskapsstöd bör tolkas generöst, dvs. enligt detta senare alternativ. Utskottet har påpekat att det handlar om den nationella tolkningen av förordningen.

Utskottet uppmärksammar dessutom den arbetsinsats som de minimis-upplägget kommer att kräva med att bereda bestämmelser, ändra datasystemen, administrera stöden och underhålla systemet och upprätta ett rikstäckande register. Den som ansöker om stöd ska ändå ha kvar ansvaret för att anmäla de minimis-baserade stöd.

Med hänvisning till problemen anser utskottet att Kemera-stöden fortfarande bör ingå i notifieringssystemet. Det måste läggas fast i skattelagstiftningen att det sammanlagda beloppet av skattelättnader och Kemera-stöd (stöd för unga gallringsskogar, drivning och flisning av energived) får vara högst 200 000 euro. Dessutom bör samfälliga skogar uteslutas från stöd.

Avslutningsvis föreslår utskottet att finansutskottet i sitt betänkande ska kräva att regeringen skyndsamt kommer med en proposition med förslag till att värdet av skattefritt leveransarbete höjs från nuvarande 125 till 250 kubikmeter. Det skulle också öka tillgången på inhemskt virke.

Finansutskottets ståndpunkt

Utskottet anser att propositionen i princip är lyckad och motiverad. Den bör i vilket fall skyndsamt sättas i kraft för att skapa klarhet i skogsägarnas rättsliga ställning.

Utskottet har emellertid fäst sig vid samma enskilda och i vissa avseenden mycket betydelsefulla problempunkter som jord- och skogsbruksutskottet. Det tillstyrker därför de föreslagna preciseringarna i 43 b § 2 och 3 mom. i inkomstskattelagen. Dessutom finns det anledning att precisera tillämpningen av det högsta skogsavdraget i 55 § 2 mom., om en skogsfastighet har överlåtits före den 1 januari 2008. Förslagen motiveras särskilt i detaljmotiveringen.

Utskottet tar upp vissa frågor kring skogsavdraget och tidpunkten för virkesköp. Dessutom föreslår det ett uttalande om samfälliga skogar.

Däremot har det på grund av den tillgängliga tiden inte varit möjligt att bedöma underhållet av de minimis-systemet i praktiken eller förslaget att innesluta Kemera-stöden i de minimis-stödet. Utskottet föreslår inte heller någon ändring i bestämmelsen om värdet av skattefritt leveransarbete.

Skogsavdrag

Propositionens motivering. Propositionen gör en omfattande genomgång av gemenskapsrätten om statligt stöd och hur den har inverkat på propositionen. En av utgångspunkterna är att kommissionen i sitt beslut den 8 februari 2008 ser på stöd enligt den nya Kemera-lagen som statliga stöd. Den konstaterade i samma sammanhang att en enskild skogsägare kan uppfylla kriterierna för ett företag enligt bestämmelserna om statligt stöd. Kommissionen stöder sin ståndpunkt på EG-domstolens avgörandep Praxis.

I propositionen beskrivs också de kriterier som kommissionen åberopat för att precisera statligt stöd som ges genom beskattningen. De viktigaste i det här sammanhanget har att göra med om förmånen ska ses som specifik eller selektiv. Om en åtgärd är specifik i den meningen att den gynnar vissa företag eller en viss produktion och detta inte kan motiveras med det allmänna skattesystemets natur eller den ekonomiska strukturen, är det fråga om statligt stöd.

Det väsentliga är alltså att bedöma om åtgärden utgör ett undantag från det allmänna skattesystemet. Åtgärden är ett undantag, om förmånen inte är tillgänglig på lika villkor för alla företag som är verksamma inom medlemsstaten i fråga. Men propositionen går inte närmare in på hur lika villkor ska bedömas, eftersom skattesystemet i sig omfattar grupper av skattskyldiga som beskattas på olika sätt och alltså redan i sig är segregering.

Regeringen stannar i sin proposition för att också skogsavdraget måste ses som statligt stöd. Det motiveras med att skogsavdraget ger bredare möjligheter att dra av anskaffningsutgiften än vårt skattesystem i övrigt. Jämförelsen har gjorts mot den allmänna rätten att dra av anskaffningsutgiften antingen som årliga avskrivningar eller vid beskattningen av överlåtelsevinst. Enligt motiveringen understryker det avdragsrättens exceptionella karaktär att skogsavdraget utvidgas till att gälla varje skattskyldig.

I samband med behandlingen av ärendet har finansministeriet framhållit att skogsbruket är den enda formen av företagsamhet som har ett avdrag som skogsavdraget. Det gäller inte heller

alla skattskyldiga eller fastigheter. Med detta avses förmodligen att det bara är fysiska personer, dödsbon, beskattningssammanslutningar och samfälliga skogar som har rätt att göra avdrag, men inte t.ex. sammanslutningar. Dessutom får avdraget göras bara på kapitalinkomsten av en skogsfastighet som förvärvats mot vederlag efter det att inkomstskattelagen trädde i kraft.

Vidare har ministeriet påpekat att beloppet av skogsavdraget i framtiden inte längre ska utgå från anskaffningsutgiften för virket vid tidpunkten för köpet. Vid virkesförsäljningen kan det alltså i praktiken gå så att avdraget görs på anskaffningsutgiften för en helt annan skog än den som virke säljs från. Därmed är det möjligt att göra avdrag på anskaffningsutgiften för en viss skog till och med flera decennier innan det säljs virke från samma skog.

Utskottets syn. Utskottet har inte haft någon möjlighet att klarlägga hur rättmätig den slutsatsen är att en enskild skogsägare uppfyller kriterierna för ett företag enligt reglerna om statligt stöd. Propositionen är luddig på den punkten. Ministeriet har i sitt utlåtande krävt ett klarläggande. Det är nödvändigt och motiverat, anser utskottet.

Utskottet finner argumenteringen i propositionen konsekvent i sig men ifrågasätter argumentens hållbarhet. Osäkerheten om huruvida enskilda skogsägare är att betrakta som företag eller inte har redan konstaterats. Dessutom kan också propositionens motivering ses i en annan belysning.

Skogsavdraget gäller för det första alla dem som beskattas enligt det differentierade inkomstskattesystemet och som uppfyller de allmänna villkoren för att få avdrag. Det kan inte vara en avgörande aspekt att t.ex. sammanslutningar inte omfattas av avdraget, eftersom sammanslutningar i alla delar beskattas på andra grunder (lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet) än till exempel fysiska personer. Det väsentliga bör vara att alla i samma omständigheter behandlas på lika grunder. Skogsavdraget uppfyller detta kriterium.

För det andra förklaras det faktum att skogsavdraget bara gäller fastigheter som förvärvats mot vederlag den 1 januari 1993 eller därefter av att inkomstskattelagen trätt i kraft. Före det var hela skogsskattesystemet helt annorlunda och därför är det inte förnuftigt att göra någon jämförelse med tiden före 1993.

Utskottet ser inte heller det som avgörande att skogsavdraget i fortsättningen gäller för varje enskild skattskyldig och görs utifrån anskaffningsutgiften för alla skogsfastigheter som den skattskyldige äger. Det finns och har av hävd funnits liknande avdrag utifrån den sammanlagda anskaffningsutgiften också på annat håll i skattelagstiftningen. Det är alltså ingen exceptionell lösning till denna del heller.

Omläggningen av avdraget så att det gäller varje skattskyldig ökar inte heller summan av skogsavdraget utan periodiserar det bara på ett nytt sätt. Också om den förändrade periodiseringen kan tolkas som ett stödelement, handlar det om så små belopp att det inte finns någon anledning att betrakta hela skogsavdraget som statligt stöd.

Det som ytterligare accentuerar förändringens obetydliga roll är att skogsägaren genom fastighetsförrättning kan föra samman separata fastigheter till en enda fastighet.

På det hela taget går skogsavdraget ut på att man gör avdrag för anskaffningsutgiften för skogen på en skogsfastighet. Själva markgrundens andel av anskaffningsutgiften dras av enligt allmänna principer vid fastighetsöverlåtelse. Skogsavdraget är alltså en del av det allmänna skattesystemet och den aktuella ändringen ett steg i den riktningen.

Ändringen av skogsavdraget har samband med propositionen om temporära skattelättnader i skogsbeskattningen och därför anser utskottet att skogsavdraget *i detta sammanhang för rättssäkerhetens skull* kan införlivas med de minimis-stödet.

Utskottet betraktar inte skogsavdraget som statligt stöd i sig och menar därmed att det bör klarläggas hur skogsavdraget kan uteslutas ur de minimis-avdraget när den temporära skattelättnaden löper ut.

Om gränsen för de minimis-stödet överskrids. I propositionen motiveras det inte i det fall att stödgränsen 200 000 euro överskrids varför också den del av stödet vägras som inte skjuter över gränsen. Som sagt har också motsatt uppfattning framförts som inte på minsta vis inskränker grundidén med de minimis-stödet. Därför är det viktigt att gränsöverträdelsefrågan utreds i grunden och att skogsorganisationer och skogsägare hålls underrättade.

Hur tidpunkten för köpet fastställs

Ett villkor för den föreslagna temporära, partiella skattefriheten för inkomst av försäljning av virke är att virkesförsäljningen har skett vid den tid som nämns i den behöriga bestämmelsen. Skattefriheten föreslås gälla inkomsten av rot-, leverans- och kontantförsäljning. Villkoret för temporär skattefrihet för inkomsten av försäljning av förstagallringsvirke är i sin tur att avverknings- eller leveransavtal har ingåtts inom en viss tid.

I propositionens motivering nämns också den situationen att säljaren och köparen inte har upprättat något särskilt köpebrev mellan sig. I så fall ska tidpunkten för köpet bestämmas utifrån allmänna avtalsrättsliga principer. Motiven har gett upphov till en viss oklarhet om tolkningen, eftersom avtalstidpunkten inte minst vid virkesköp genom förmedling av skogsvårdsföreningarnas leveransservice inte kan anges entydigt och utan att väga in allmän praxis i branschen.

Virkesköp som förmedlas av skogsvårdsföreningarna föregås av en lång rad separata etapper som kan sprida sig över flera år. Ett exempel på en sådan etapp är att köparen lämnar in en fullmakt att ingå virkesköp. Fullmakten kan gälla ett visst projekt eller omspänna flera år. Det betyder att det kan gå en lång tid från det att fullmakten ges till dess att avtalet om virkesköp ingås. Fullmakten är typiskt ett bemyndigande för skogsvårdsföreningen att ingå köpet vid lämplig tidpunkt och på bästa möjliga villkor.

Skogsvårdsföreningens virkesleveransplan är likaså en föregående åtgärd som innebär att föreningen kommer överens med köparen om virkesleveransen. På detta stadium vet parterna ty-

piskt inte till exempel vems skog virket levereras från. Skogsägaren är inte heller annars part i planen.

Det väsentliga är att om det inte på något stadium ingås ett särskilt, bindande avtal om virkesförsäljning, tolkas de här föregående åtgärderna inte som köp.

Det som i vanliga fall avgör tidpunkten för köpet är när skogsägaren eller den som fått fullmakt beslutar om att en stämplingspost ska säljas. Inte ens det resulterar alltid i ett särskilt daterat dokument, om köpet genomförs genom förmedling av skogsvårdsföreningens leveransservice.

Utskottet understryker att allmän sed i branschen bör beaktas i tolkningen av tidpunkten för köpet. Det tillrådliga är att skogsvårdsföreningarna skriver ut ett intyg med tidpunkten för köpet för virkesköp som genomförts i år. Då kan beskattningen förrättas utifrån intyget *i brist på annan utredning*. I annat fall är den tidpunkt då köpet tidigast kan anses ha genomförts den då avverkningen inleds. I sista hand kan ett dokument över virkesöverlåtelse eller slutmätning eller något annat tillförlitligt dokument anses som avgörande.

Utskottet ser helst att skogsvårdsföreningarna lägger om sina metoder och framgent dokumenterar tidpunkten för köpet på ett korrekt och tillförlitligt sätt från första början.

Detaljmotivering

Utskottet föreslår följande preciseringar i lagförslag 1:

43 a § 2 mom. och 43 b § 2 mom.

I bestämmelserna föreskrivs om när utgifter för helt eller delvis skattefria försäljningsinkomster är avdragsgilla. Rätten att göra avdrag har begränsats utifrån allmänna beskattningsprinciper så att utgifter för skattefria inkomster inte är avdragbara. Detta ska också gälla utgifter som redan uppkommit och som har dragits av enligt kontoprincipen innan den skattefria inkomsten har uppkommit.

Utskottet anser att bestämmelserna i princip är motiverade. Utgifter som uppkommit under ti-

digare år specificeras emellertid inte för sådan retroaktiv intäktsföring och kan därmed inte inriktas på en viss inkomst i efterhand. Därför föreslår utskottet att man avstår från en sådan retroaktiv intäktsföring. Det betyder att sista meningen i 2 mom. i båda paragraferna bör strykas.

43 b § 3 mom. I paragrafens 3 mom. beskrivs de utgifter som är avdragsgilla på samma sätt som avses i 2 mom. Bestämmelsen listar några exempel och är därmed inte uttömmande. Det kan i sin tur göra den tvetydig på ett sätt som inte är bra med hänsyn till lagens syften och korta giltighetstid. Därför föreslår utskottet att orden "bland annat" stryks i momentets inledande stycke. Då blir förteckningen uttömmande och exakt.

Begränsningarna i avdragsrätten ska också gälla utgifter för att göra skogsområdet avverkningsdugligt, dvs. utgifterna för förhandsröjning. Men utskottet anser i likhet med jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksutskottet och flera andra sakkunniga att förhandsröjning inte ska ses som en länk i hela kedjan av god skogsvård och därmed som en skogsvårdsåtgärd. Utgifterna för förhandsröjning bör alltså i sin helhet vara avdragbara. Utskottet föreslår att 3 mom. 2 punkten stryks i sin helhet.

Övergångsbestämmelsen i 55 § 2 mom. I bestämmelsen föreskrivs om det högsta beloppet av skogsavdraget. Summan av de skogsavdrag som den skattskyldige gjort för skatteåret och tidigare år får, med de preciseringar som anges i bestämmelsen, inte överstiga 60 procent av de sammanräknade anskaffningsutgifterna för de skogar som den skattskyldige äger vid utgången av skatteåret och som berättigar till skogsavdrag.

Bestämmelsen är så till vida osymmetrisk att det högsta beloppet av skogsavdraget också begränsas av en skogsfastighet som skogsavdrag ursprungligen gjorts på men som har överlåtits innan det nya skogsavdraget för en enskild skattskyldig införts. Lagen bör därför kompletteras med en övergångsbestämmelse om att skogsavdrag som gjorts för skogsfastigheter som överlåtits före den 1 januari 2008 inte ska beaktas när

det högsta beloppet av skogsavdraget enligt 55 § 2 mom. fastställs.

Motioner

Utskottet föreslår att lagmotionerna och åtgärds-motionerna förkastas.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslag 2—4 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att ett uttalande godkänns (Utskottets förslag till uttalande),

att lagmotionerna LM 9/2007 rd, LM 45/2007 rd, LM 72/2007 rd, LM 126/2007 rd, LM 14/2008 rd, LM 34/2008 rd, LM 41/2008 rd och LM 80/2008 rd förkastas och

att åtgärdsmotionerna AM 12/2008 rd, AM 50/2008 rd och AM 51/2008 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 47 § 2 mom.,
ändras 55 § 2 och 3 mom. och 111 § 1 mom. samt
fogas till 46 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1502/1993 och 728/2004, ett nytt 8 mom.
och temporärt till lagen nya 43 a, 43 b och 43 c § som följer:

43 a §

Temporär skattefrihet för inkomst av försäljning av förstagallringsvirke

(1 mom. som i RP)

De utgifter som hänför sig till skattefria inkomster av försäljning av förstagallringsvirke är inte avdragsgilla vid beskattningen. (*Utesl.*)

43 b §

Temporär, partiell skattefrihet för inkomst av virkesförsäljning

(1 mom. som i RP)

Av utgifterna för förvärvande av den inkomst av virkesförsäljning som avses i 1 mom. 1 punkten är 50 procent avdragsgilla vid beskattningen och av utgifterna enligt 2 och 3 punkten är 75 procent avdragsgilla. (*Utesl.*)

Som utgifter enligt 2 mom. betraktas (*utesl.*)

1) utgifter för avverkning och drivning, och

(2 punkten *utesl.*)

2) resekostnader mellan bostaden och skogsområdet med anledning av förvärvande av inkomst av virkesförsäljning.

43 c, 46, 47, 55 och 111 §

(Som i RP)

(1 och 2 mom. som i RP)

Bestämmelserna i 55 § 2 och 3 mom. tillämpas första gången vid beskattningen för 2008. Skogsavdrag för skogsfastigheter som överlåtits

före den 1 januari 2008 beaktas inte när det högsta beloppet enligt 55 § 2 mom. fastställs.

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter en lösning på problemen med samfällda skogar inom de minimis-systemet och förutsätter

också att regeringen lämnar en proposition om saken inom en sådan tid att bestämmelserna kan tillämpas redan vid beskattningen för 2008.

Helsingfors den 9 december 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml

Markku Rossi /cent
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänst (delvis)
Pia Viitanen /sd (delvis)
ers. Hanna-Leena Hemming /saml (delvis)
Reijo Kallio /sd (delvis)
Matti Kauppila /vänst (delvis)
Valto Koski /sd (delvis)
Lauri Kähkönen /sd (delvis)
Heli Paasio /sd (delvis)
Ulla-Maj Wideroos /sv (delvis)
Tuula Väättäin /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringens proposition (RP 206/2008 rd) med förslag till vissa ändringar av skogsbeskattningen gäller virkesförsäljning i egentlig mening, inkomsten av försäljning av förstagallringsvirke och höjning av skogsavdraget. Skattelättnaderna är temporära, med undantag av skogsavdraget. Vid utfrågningen av sakkunniga utsattes propositionen för exceptionellt mycket kritik. Man kan därför fråga sig om det inte hade varit bättre att främja virkeshandeln genom att sänka kapitalskattesatsen för försäljning av skog så att effekten hade varit lika stor som de här tre separata skattelättnaderna tillsammans? Det skulle ha varit ett bättre alternativ också ur skatteförvaltningens synvinkel.

Av landsbygds- och skogspolitiska skäl skulle det också ha varit viktigt att höja den skattefria virkesmängden vid leveransköp enligt 63 § i inkomstskattelagen från 125 till 250 kubikmeter.

Förslag

Jag föreslår därmed

att lagförslag 2—4 godkänns i enlighet med utskottets betänkande och

att lagförslag 1 godkänns i enlighet med utskottets betänkande men 63 § 3 mom. med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag**1.****Lag****om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 47 § 2 mom.,
ändras 55 § 2 och 3 mom., 63 § 3 mom. och 111 § 1 mom. samt
fogas till 46 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1502/1993 och 728/2004, ett nytt 8 mom.
och temporärt till lagen nya 43 a, 43 b och 43 c § som följer:

43 a—c, 46, 47 och 55 §
(Som i FiUB)

63 §

Värdet av leveransarbetet anses likväl utgöra
skattepliktig inkomst endast till den del den vir-

kesmängd som de ovan nämnda personerna har
upparbetat eller transporterat sammanlagt över-
stiger 250 kubikmeter.

111 §
(Som i FiUB)

Ikraftträdande- och tillämpningsbestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 9 december 2008

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 2

Motivering

Regeringens åtgärder för att trygga skogsindustrins tillgång till virke har på senare tid varit famlande, inadekvata och till och med motstridiga. Ända sedan i fjol somras har osäkerheten kring tillgången på virkesråvara i branschen försvårat verksamhetsvillkoren och resulterat i omfattande åtgärder för att höja skogsindustrins effektivitet och se över strukturerna.

Regeringen borde ha utnyttjat hela skogsbeskattningen och skogspolitiken för att säkra en jämn tillgång till virkesråvara för skogsindustrin till konkurrenskraftiga priser. Den har inte befattat sig med uppenbara missförhållanden i skogslagstiftningen för att backa upp skyldigheten till förstagallringar och skogsförnyelse och därmed säkerställa en jämn virkestillgång. Socialdemokraterna har redan länge lyft fram förstagallringarnas betydelse för tillgången till råvirke för skogsindustrin och för hela samhällsekonomin. Man har i all hast och största panik genomfört en skattelättnad för förstagallringar, men det är ingen hållbar lösning. Den roll som förstagallringar och skogsförnyelse spelar för skogsbruket och skogsindustrin bör förstärkas.

Osäkerheten och den snäva tidsramen lyser igenom i propositionens beredning. Ambitionererna har varit höga i sig i och med att man velat trygga tillgången på råvara till skäliga priser i en av de viktigaste sektorerna. Den röriga bered-

ningen kommer särskilt väl fram i sättet att fastställa summan av stöd av mindre betydelse. Det har inte gått att rensa i snårskogen av stöd, uppenbarligen på grund av tidsbrist. Regeringens lagberedning har dragit ut på tiden och den tid som avsatts för behandling av lagförslagen i riksdagen har varit absolut för kort.

Nu när de höjda virkestullarna blev framskjutna borde regeringen ha utnyttjat tidsfristen till att bereda propositionen på nytt för att anpassa den till målen och lösa problemen i den nuvarande propositionen.

Förslag

Vi föreslår alltså

att lagförslagen förkastas och

att ett uttalande godkänns.

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter en totalreform av skogsbeskattningen för att säkerställa en jämn virkesförsörjning. De föreslagna kortvariga, temporära ändringarna i lagarna är inte det rätta sättet att få ut mer inhemskt virke på marknaden. Också förstagallringarna och skogsförnyelseåtgärderna i skogslagstiftningen ska göras klart mer förpliktande.

Helsingfors den 9 december 2008

Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd
Kari Rajamäki /sd
Reijo Kallio /sd

Reijo Laitinen /sd
Valto Koski /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäinen /sd